

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Nyilt seb.

Gömör-Kishontvármegye testén évek óta rágódik egy undok fekely, egy mérges rákfene, melyet a vármegye törvényhatóságának bölcsesége és erélye tudna és akarna is eltávolítani, de eddig nem lehetett. Nem engedte a felsőbb hatóság, a felelős magyar kormány.

De ezután most már talán másképp lesz.

Erről győződött meg a vármegye közönsége a tegnapelőtt tartott rendkívüli közgyűlésen, a mikor felolvasták Gullner belügyminiszteri államtitkár leiratát az örökké élő és megoldatlan cigánykérdésben.

Tizenhatodik kérelmező felfolyamodásunkra érkezett ez a kegyes leirat, melyben azt mondja az államtitkár ur, hogy a vármegye kivánságát nem teljesítheti, mert az „a személyes szabadság megsértése lenne;“ hanem hajtsa végre a vármegye a toloncz- és telepítési törvényt!

Teljes tisztelettel és mély hálával fogadjuk a belügyminiszterium nevében nekünk adott bölcs tanácsot. Reméljük, hogy közigazgatási hatóságaink a szerint fognak eljárni, még pedig — szigoruan.

Végrehajtják a toloncz-törvénynek azt a szakaszát, a mely a foglalkozás nélküli esavargókra vonatkozik s azt rendel, hogy az ilyeneket azonnal, idő haladék nélkül illetőségi helyükre kell zsuppoltatni.

Már pedig az az egy egészen világos, hogy a Nógrádból, Borsodból, Hevesből hozzánk átkergetett kóbor cigány karavánok nem ide való illetőségűek.

Tehát közigazgatási hatóságainknak joguk és kötelességük őket erőszakkal, szükség esetén a csendőrség segítségének igénybe vételével kiűzni a vármegye területéről.

Hogy hol ütök fel aztán a sátorfát, az nem a mi dolgunk. Előttünk csak az a fontos, hogy

ezeztől a vad hordáktól — a melyek rablásból, csalásból, tolvajlásból és gyilkosságból élnek, — egyszer valahára véglegesen megszabadítsuk a vármegye közönségét, melynek személy- és vagyonbiztonsága talán mégis csak van olyan becses, mint a belügyminiszter által tulhumánusan pártfogolt kóbor cigányság „személyes szabadsága.“ (!)

Nem megy ugyan a fejünkbe sehogy sem, hogy miért sérti az a „személyes szabadságot“ itt Gömörben, a mi nem sérti Nógrádban, Borsodban, de azért nincs más választás, mint elfogadni a felülről jött jó tanácsot, és kiméletlenül, kérlelhetlenül végrehajtani a toloncz-törvényt!

A cigánykérdés rendezése czéljából mi jóformán szóról-szóra ugyanazt a szabályrendeletet alkottuk, a mit a szomszéd vármegyék. Az övékét megerősítette a belügyminiszter, a mienket — nem!

Ebből az következik, hogy a szomszédból kiülőzött karavánok csapatostul átvándorolnak hozzánk és mivel, — mint egy szellemes közbeszólás megjegyezte — „hotelekben el nem szállásolhatják magukat,“ tehát egyes földbirtokosok erdeiben, rétjein, szántóföldjein ütök fel sátorfájukat és sokszor napokig, hetekig ott tanyáznak, rémére és ártalmára az egész környéknek.

Különös! Hát ez nem inkább korlátozása a személyes szabadságnak, hogy a birtokosok mintegy kötelesek tűrni saját területeiken a cigánybandák letelepülését!?

No de mindegy, akadémikus dissertációkkal itt nem lehet segíteni. — Ezt az évek óta tántogó nyilt sebet a vármegye közéletének testén ráolvasással és hókusz-pókuszszal gyógyítani nem lehet. Ide erős antiszeptikus szerekre van szükség!

A recept ott van a belügyi államtitkár ur kegyes leiratában: végre kell hajtani szigoruan és kiméletlenül a toloncz-törvényt! — És lehet is végrehajtani, mert hiszen önagyméltósága ke-

gyes volt másképp is gondoskodni rólunk: utasítani méltóztatott a IV. számú csendőrpáncsnokságot, hogy a gömöri közigazgatási hatóságoknak a kóbor cigányok ellen való intézkedéseikben az eddiginél is hathatósabb módon segítségükre szolgáljanak.

Felhívjuk közigazgatási hatóságainkat, a főszolgabíráktól és polgármesterektől kezdve az utolsó falusi bírógig, hogy a belügyminiszter urnak ezen kegyes és bölcs figyelmeztetésével és felhatalmazásával minden kínálkozó alkalommal éljenek s azt saját belátásuk szerint gyakorlatilag oly erélyesen és kiméletlenül nem ismerő módon használják ki, hogy a kóbor cigány csapatok „személyes szabadságaiktól“ vármegyénk közbiztonsága egyszer s mindenkorra végleg megszabadíttassék.

Ezt a nyilt sebet csak biztos kézzel véghez vitt operációval lehet begyógyítani. Tehát rajta, a belügyminiszteri recept szerint!...

A polgármesteri állás. Városunkban széltében foglalkoznak a polgármesteri állás betöltésével s a lapunk mult számában közölt cikkre vettük a következő nyilatkozatot:

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

A „Gömör-Kishont“ 36. számában „Fordulópont Rimaszombat város életében“, a város közérdekű ügyeivel foglalkozó igen érdekes cikkben, becses lapja szives volt az én egyéniségemet is, mint egyik számitásba vevendő polgármesteri jelöltet felemlíteni. Jóllehet a legnagyobb köszönettel kell fogadnom a jelzett cikkben foglalt közbizalomnak részleges nyilvánulását, annyival inkább, mert gondolatomban sem volt, hogy polgármesteri jelöltséggel bárki is foglalkozhassék; — azonban ha annyi egyéb ok nem létezhetnék is azon legfőbbön kívül, hogy — a mint az a kérdéses cikkben is felemlítettett, — komolyan számbavehető más jelöltől, mint tisztelt barátom Nagy Ferencz főjegyzőtől alig lehet szó, nemcsak a kérdéses cikkben felhozottak, de főleg azon oknál fogva is, mert nevezett, évtizedek óta állván a város szolgálatában, a reá nehezedő munkahalmaz között is kitartva, tisztességgel és becsülettel híven megállotta a helyét és nem kívánczolt más kedvezőbb állomásnak el-

T Á R C Z A.**A Táttra felé.**

I.

Szépen ragyogta be a nap sugára a kupé belsejét, veled foglalkozó lelkem nem vette észre, hogy a nap fénye égető.

Eltévedtem gondolataimnak tömegében és látni vételek, ott állva és bucsut intve utánam. Eltávolodtam a helytől, melyen életem jobb része maradt és libegve, tüszkölve rohant a gép, okádvá magából a szennyes, tüzzel telített füstöt.

Képeket rajzolt előmbe a futó vonat. Szépek, vonzók voltak a tájak. Eltűnt az egy és feltűnt a más; de a te képedet és bucsuintétedet — magával hozta mindenik. Így kerültem oda, hová a szives baráti hang hívott. Az idő unalmas egyedül, ha várni kell. Tűnődve néztem jobbra, balra, ha nem látok-e ott valakit, a ki engemet vár. Akkor tudtam meg, hogy nem jó helyen szálltam ki. Nem kérdezősködtem senkitől, csak a megállott vonatból kiszálltam. Így hát, itt nem várhatott senki. Elhatároztam, bemegyek a városba és megnézem azokat, a kikkel a véletlen összehozott. Beteg voltam, le voltam verve, mert nem tudtam mi a bajom! — Megtaláltam őket, — fájdalom — nem úgy, a mint én találni reméltem. Elmúlt a nap és eljött a reggel; nemtem motyókámmal tovább, s vigyáztam minden lépésemre, azt mondhatom. Az indóházhoz érve, megváltottam a jegyemet és vártam türelmesen. Szánalom volt a lelkemben és megfogadtam, hogy le nem szállok, ha utam erre viszen újra, mert a kínos zavart és csüggedést nem növelem. Bánat tanyája az a ház mostan, mert a gondos, jó anya súlyos beteg. A férj arcáról lesir a gond és a csüggedés. A babák, szegények gondtalanok, csak akkor érzik, hogy el vannak hagyatva, ha kezecskéjükből kimaajszolták a kenyeret. Vigasztaló anyala a családnak (mert angyal férfi is lehet) jár köztük; csittitva, szeretgetve és a ruháskát helyre igazgatva vagy egy biztató szót szólva az anyához. Közben rám is mosolyogva néz és látom, hogy lelkét bántja ez a kép, de lévén az Urnak szolgálója, hát, a mint meg van írva: Ó alázatos.

Halva volt benne minden érzélem; lassan, lassan megszűnt a lélek dermedtsége és a mint lenni szokott, a legtöbb esetben: szeretni vágyott, de nem önmagát, hanem az emberiséget; mert bár az emberiség sorából került ki az is, a ki lelkét meggyilkolta, ő mégis csak embertársát vágyta szeretni újra. A két koma kereste egymást és megtalálta.

Szegénység és lelki fájdalom frigyre léptek. — Haza került az apa. Engem keresett a vonatnál. Én, neje ágya mellett ültem, vigasztaltam az anyát, a ki sirva fonta át nyakamat. Látva a férjét belépni, felálltam és a meghatottságtól, melyet bennem a népes család látása keltett, alig bírtam egy pár szót szólani. Tisztelettel hajtottam meg ez ember-pár előtt fejemet. Komák szépen beírták szívem lapjára nevéket.

Kupém meleg volt és fülledt, a mellett nem női szakasz. Fogtam podgyászomat és beültem oda, hol a férfi-világnak nincsen helye. Egy nő volt bent. Engedelmet kérve a háborgatásért, leültem szembe vele.

Ruhája kék gyöles volt, szigoruan simult testéhez; fejének formás alakját egy németalföldi főkötő tette még érdekesebbé. Azt láttam, hogy fiatal, érdekes volt rajta minden; de a két szem, az kivált, mert dió-barna és nagy, fénylő volt. Haját sötét-szőkére festette a természet. A sűrűn fodrozott főkötőből pompásan tűnt elő az egész arczoska.

Szembem ültem vele. Elfoglalt gondolataim között is önkénytelenül emeltem rá a szememet. Vonzott a két szeme. Ó, a lány, a tájat nézte és önkénytelen fel-fel kiáltott: „Pompás, remek!“ Én, a ki szintén természetimádó vagyok, rábólintottam.

Vezetőnk volt a társalgásban egy igen derék hölgy, a kit édes anyai szive vitt fiához. Jött az ebéd ideje, az ifju lány, táskájából egy darabka süteményt vett elő és azt, mint a madár elcsipkedte. Aztán lesöpörte a morszákat és nézte a tájat tovább.

De végre mégis engedett a fagy; a kedélyek lágyulni kezdtek. Szeretek egy családot nagyon; ezekről kezdünk beszélgetni. Az urhölgy szintén ismeri őket, még jobban mint én; de én mélyebben tekinthetem a boldogtalan család életébe és az igaz valót jobban elbíráltatom.

Önkénytelenül fellángolt bennem az elmúlt időnek rémes esete és magamról megfeledkezve, beszéltem róla és festettem a képet, melyet a kárhózat szült és a nyomor besírt. Az urnóról szememet elfordítva: a lányt láttam hozzá közelebb esezni; nagy szemét a részvét-könnye fényesítette és arczán világosan ki volt fejezve: Én kellettem volna oda.

Szeretve nézett rám, szintén simogatott bársonyos szeme. „Vannak ott evangélikusok, hova ön való?“ „És ön asszonyom, milyen vallást követ?“ Ránéztem.

„Vallásom, a szeretet vallása, imádom a tárgya, az Isten.“ Nyájasan bölintott felém. És ettől kezdve, sokszor éreztem rajtam pihenni tekintetét.

Az urnó aztán felnyitotta tászkáját és igazi, magyaros szivélyességgel megkínált bennünket, pompás kalács-estal, pecsenyével. Én nem kívántam az evést, mert el-láttam magamat indulás előtt ebédre; de szivélyes kínálását udvariatsággal lett volna elutasítanom.

A lánykát néztem, hogy milyen élvezettel költi el az izletes, frissen sült szeletet és áldottam ezt a jóságos urnót, hogy a kis éhezőt ilyen pompásan megvendégelte és még sört is hozatott számára.

Tudtam, hogy valamelyik rend tagja, de nem igen ismerem a rendek öltözetét, hát meghatározni nem is igen tudtam. A nyomor szolgálója azt láttam, beszédem hatásából; de kérdezni nem akartam.

Az urnó azt mondotta neki: Aztán, ha majd egy kissé unja e vállalkozást, menjen férjhez, mert minden leánynak ez a rendeltetése és boldog csak akkor lesz. Olyan átalakuláson ment át e szavakra, hogy félig felvő helyzetéből önkénytelenül felegyenesedett, arra a mit láttam. Megnőtt, kinyílt nagy szeme, az ihlet sugárzott homlokán. Valóban szép, igen szép volt így felmagasztosulva. És ömlött a szó ajakán.

„Boldog vagyok, sokkal boldogabb, mint ezer és ezer asszony. Ényém a világ minden baja, gondja; enyém a szenvedés, a kín. Az elrejtett nyomor, a szülőlten árva. Letérlöm a bánat könnyeit, kenyeret, ruhát adok a szűkölködőnek. Megosztom a napszámos asszony gondját, míg munkába van, kicsinyét gondozom. A beteg, legyen bármily ragályos, félelem nélkül ápolom. A haldoklót és bűnösöt imára bírom és Istent imádni meg-

nyerésére, a melyre pedig — képességeit tekintve — bizonyára bő alkalma lett volna; a város közönsége tehát csakis méltó elismerését fejezi ki akkor, midőn főjegyzőjét egyedüli polgármesteri jelöltnek tekintti. — Tagadhatatlan, hogy városunknak, ennek lakosságának sok függőben lévő és megoldásra váró kérdései várnak az új polgármesternek személyében megoldásra, de nézetem szerint ezen megoldás csak akkor lesz sikeres, ha a képviselőtestületnek tagjai is az új polgármesternek személye körül — ezen czélokra keresztülvitelére — vállvetve tömörülnek s a munkálkodásból részt kérnek, s félretesznek minden személyes és kiesinyes érdeket s egyedül az egyetemes közérdeknek előmozdítására törekednek.

Ennek a czélnak az elérhetését tartom én a legkívánatosabbnak s annak keresztülviteléhez — mint egyszerű képviselői testületi tag — készséggel hozzájárulok, de éppen azért, nehogy hallgatásom esetleges félreértésekre szolgáltatson alkalmat, kijelentem, hogy a polgármesteri jelöltségre egyáltalán nem reflektálok.

Rimaszombat, 1900. szeptember 10.

Sütő István, ügyvéd.

Ezekből látjuk, hogy Sütő István — kinek nyilatkozatával sok tekintetben egyetértünk — nem reflektál az állásra s konstataitjuk azt is, hogy olyan irányban, melyet multkoriban említettünk, a kombinációk nem szövődtek tovább.

Egy tekintélyes férfiakból álló körben azonban fel-említették azóta Bodon József ügyvédet, mint a polgármesteri állásra teljesen alkalmas komoly jelöltet, kinek ez ügyben elfoglalt álláspontját még nem ismerjük.

Mindenestre kívánatos volna, ha e fontos és a város jövőjére esetleg döntő lépés előtt a személyre nézve lehetőleg közmegegyezés jönne létre; a mire van is kilátás, mert a mint halljuk, egyes számottevő vezéregénységek arra törekednek, hogy az állás betöltésének kérdésében a megoldás ne történjék *elhamarkodva*. Ezért egyelőre nagyon sokan kívánatosnak tartják, hogy addig is, míg az általános közérdeknek leginkább megfelelő s minden subjektív tekintetektől ment közös megállapodás létrejöhetne, a jelenlegi interregnum tartassék fenn, hogy ekkép elég idő maradjon e fontos közügygel egybefüggő sok mindenféle más kérdés tisztába hozatalára. — Szerintünk is ez lenne a leghelyesebb és legtermészetesebb útja a megoldásnak

Vármegyei közgyűlés.

— Szeptember 11. —

Gömör-Kishontvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi szeptember hó 11-ik napján Hámos László főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgysorozatában legelső helyen Bornemisza László vármegyei alispán javaslata került tanácskozás alá a székház építésre megszavazott százezer koronának vármegyei tisztai nyugdíjalapból leendő felvétele tárgyában.

A kölcsönügyletnek az a lényege, hogy mai nap a nehéz pénzügyi viszonyok miatt százezer korona kölcsönnek bármely pénzügytől való felvétele nagy kamatterhet róna a vármegyére, miért is az alispán indítványa szerint — a mit az állandó választmány elfogadott és javaslatképpen a közgyűlés elé terjesztett, — úgy lehetne a nehéz helyzetből kibontakozni, ha a szóban levő öszszegét a vármegyei tisztai nyugdíjalapból venné fel kölcsönként a vármegye 5%-ra, mi által a vármegye pénztára és még a nyugdíjpénztár is fél perczent haszonra tenne szert.

A javaslat általános helyesléssel találkozott s ennek tárgyalása során Szentiványi Árpád csak azt óhajtja, hogy az építészeti nagybizottság utasítások, mikép a vármegyei székház minden olyan újítástól, pótlépitkezéstől tartózkodjék, a mely az előirányzatnál több köl-

tanítom. Szeretni azt, a ki bánt és vezekleni; csak mi tudunk, s ha majd útni fog az óra, boldogan száll lelem Isten elébe, mert kötelességemet hiven betöltöttem e földön. Mi, édes gyermekei egy anyának, hárman szenteltük életünket az emberiségnek változatlanul.

Szemembe könnyek toltak és önkénytelenül nyujtottam kezemet felé. Ő megfogta és lelkének igaz melegével megráztá és rám ragyogtatva szép lelkesült szemét kérdezte tőlem:

— Ugy-e boldog vagyok?

Szeretem a lelki fenségben nyilvánuló bátorságot és egy ilyen hősi lelkű leányt hogy ne szerettem volna meg.

Hevesen tűzött be a nap fejeére és ő nem mozcizant, még csak el se vonult előle. En rá néztem és biztatón szóltam:

— Huzza össze a függőnyt!

— De akkor önök nem fognak látni semmit.

— Csak huzza össze kérem, én igen sokat láttam az imént abból, a mi szép. Nyájasan huzta össze a függőnyt és láttam, hogy az árnyék kellemes volt neki.

A Hernád kanyarogva szeszélyesen futott a vasut mentén: hol a mélységet uszta, hol kiszélesedve apró fodrokat gyűrve egymásra, úgy tűnt fel sokszor, mint egy érc-lemez.

A folyosón állva, kérdeztem egy rőtthaju igénytelen embert: hol kell leszállnom?

Az felém fordulva felelt, de a mint benézett a kupékba, hát örvendező hangon kiáltott fel:

— Jó napot testvérke!

A lányka bámolt és elutasította az ismeretlen. Engem ön nem ismerhet, mert e vidéken először járok, a rend főnöknőjétől kiküldve.

— Dehogyan nem ismerem! Hiszen Lőcsén tölem vásárol a korbác számára.

— Hát ön Lőcsén lakt? En e vidéken először járok életemben, a mint mondtam, küldetésem Lőcsére szól, az ujon-szervezett kórházhoz. A kit ön ismer.

— Két év óta ismerem önt az üzletemből.

A lányka nevetve világoztotta fel a jó embert.

— Idősebb testvérem az, a kit két év óta ismer. Megboldogult anyánk is csak a hajunk színének árnyalatáról ismert fel, olyan igen egyformák vagyunk. Aztán

ségbe kerül. Mert ő attól tart, hogy az újabb építkezés újabb pótdátot jelent. A javaslatot különben elfogadja.

Molnár József Szentiványi Árpád szavaira reflektálva, kijelenti, hogy az építendő nagybizottság szorosan iparkodik betartani azokat a tekinteteket, a melyek ilyen nagy közzállalatnál szem előtt tartandók. Egy volna azonban kívánatos, hogy t. i. a nagybizottság tagjai jönnének el ezen bizottság gyűléseire. Mert nagyobbára csak a tisztviselők járnak. A bizottság érzi a felelősséget és megnyugtatóan mondhatja, hogy kötelességét hiven teljesíti.

Hámos László főispán szerint a nagybizottság mindent elkövet arra nézve, hogy tulkiadások ne történjenek és megtakarítások eszközöltessenek. Ha szükségszerűleg pótlépitkezések elkerülhetlenek lennének, azok a lehető legkisebb költséggel fogatosítottatnak.

Ezen megnyugtató kijelentés után a közgyűlés változatlanul elfogadta az állandó választmány javaslatát; melylyel olvastott a belügyminiszter leirata arról, hogy a tavaszi közgyűlésből a vármegyei székház építésére kért 16000 korona segélyt nem engedélyezheti, mert már 80000 koronát régebben engedélyezett. — A belügyminiszter ezen leirata sajnálatos tudomásul vétetett.

Ezután még az alispán azt jelenti, hogy a székházhoz szükséges szobrásmunkák teljesítésével Kászonyi László szobrászszal 2595 forint erejéig szerződést kötött. Az alispán ezen intézkedése jóváhagyóan tudomásul vétetett.

Az állatorvosi közszolgálat életbeléptetése tárgyában Darányi földművelésügyi miniszter javaslatot kíván arra nézve, hogy az új állategészségügyi törvény értelmében hány állatorvosi állás lenne szervezendő a vármegye területén és hol lennének ezeknek székhelyei?

Az állandó választmány 11 állatorvosi állás szervezését ajánlja, és pedig: Rozsnyó, Dobsina, Jolsva, Nyustya, Feled, Balog, Tornallya, Bánréve, Pohorella és Rimaszombat székhellyel.

Bornemisza László elfogadásra ajánlja az állandó választmány javaslatát, mert szerinte tekintetbe kell venni az állatforgalom nagyságát és a különleges helyi viszonyokat. Dobsina és Rimaszombat különleges helyzetben vannak, miért is ezeknek külön-külön állatorvosra van szükségük. Még pedig a dobsinai új állás egy volna szervezendő, hogy a rozsnyói járás teendőinek egyrészt is ellátna. A többi helyeken való állatorvosi állás szervezésének szükségét a nagy állatforgalom indokolja.

Molnár József a rimaszombati állatorvos munkakörének megállapítása czéljából a Rimaszombat környékén lévő községek állategészségügy kezelését a rimaszombati városi orvosra vélné ruházandónak, mert azt nagyon célszerűtlennek tartaná, ha pl. Tamásfalva község állategészségügyét a nyustyai állatorvos kezelné.

Máriássy Gyula főszolgabíró kéri Kokova és környékének érdekében a közgyűlést, hogy Kokova székhellyel egy külön állatorvosi állás szerveztessék. Nézete szerint aligha van a vármegyében állategészségügyi szempontból fontosabb vidék, mint Kokova és környéke, a hol a lakosság kiterjedt állattenyésztést űz. Hiszen magában Kokova községben 6000 darab szarvasmarha van, hozzá véve még Drabszko, Forgácsfalva, Gyubákó községeket, a lehető legfontosabb érdeknek látszik, hogy e községek részére külön állatorvosi állás szerveztessék.

Bornemisza László alispán közvetítő indítványt tesz, azt t. i. hogy Rimaszombatban két járásorvos legyen, egyik Rimaszombat környékét, másik a Máriássy terve szerint Kokova vidékét adminisztrálhatná.

Szentiványi Árpád azt hiszi, hogy nagyon megfogják később banni, a kik most a saját vidékeikre kívánják az állatorvosi állások szervezését. Mert nézete szerint az egész intézmény bürokratikus hivatal lesz, a mely sokat fog rubrikázni, de keveset ér rá az állategészségügygyel gyakorlatilag törődni. Irodai munkát fog végezni a legtöbbje. Nézete szerint különben sem igen fogja a miniszter a vármegye kérelmét teljesíteni. De ha már kérünk — mivel kérelmünk okmányyszerűleg lesz odafont kezelve — a jövő érdekében helyesnek tartja, ha

kérdezte azt az elbámolt embert, hogy nagy utat kelle meg tennie? Valóságos öröm csillant fel az arcán, mikor hallotta, hogy egy kis óra alatt ott lesz rendeltetése helyén. A nővérét nem kérdezte. Látszott az arcán, hogy nem akarja senki kezéből elfogadni az örömet: nővéréről hirt hallani.

Az utat hármunk közül egy sem ismerte; a rőtthaju lett a Ciceróné köztünk. Itt jön egy alagut és alig ejtette ki a szót: korom sötétségben szavunk elakadt. Olyan örömmel néztünk egymásra, mikor kiértünk belőle és újra ránk sütött a nap.

Egy párszor lehajolt és bedugta fejét hozzánk. Igen barátságos hangon jelezte az utnak szebb és érdekesebb részeit. Kezdünk némi hála-félet érezni iránta. Három helyen valóban olyan szép volt a vidék, hogy újra kimentünk a kupé folyosójára.

Széles mederben folydogált a Hernád, a part oldalait fák övezték és lehajló lombjaikat a víz fölött himbálta a szél. Madár röpködött az ágakon és kíváncsi szemmel pislogott felénk. A Hernád tulsó partjáról, mezitelen lábál és felfogott ruhával igyekeztek átlábolni a paraszt nők. Volt olyan köztük egy pár, a kinek hátán gyermek hanczurozott. Kezét az anyja nyakáról felénk, a futó vonat felé lóbálva. Szeretem a vizet, ha tiszta, s iható, de kecses női bajknak felfedése jobban szeretem, ha sekély és zavaros. Bemártottam volna később a rőtthajút a Hernád vizébe én is, mert valóban rá szolgált a szegény.

Szálltunk, mint a felettünk uszó felhő, kergetve a déli szélről, mi pedig a gőz erejétől hajtva. Szépen be volt az ablak függőnyöze. A rőtthaju felhasználva az alkalmat, besurrant kupékba és elhárította a függőnyt az ablakról. Szemesnek áll a világ, gondolhatta magában. Elkezdte a vidéket dicsérni hangosan. Mi rohantuk be. Valóban szép, festői szép volt a vidék. A kis leányt helyére, az ablak mellé bocsátottuk. Ott állott és belé mélyedt a vidék bámulásába. A rőt ur szorosan mellette. Mi éppen kérni akartuk hagyná el kupénkat, a mikor...? Ismét pokolba jutottunk. Első gondolatom a leány volt, a mint a meglepetésből felocsudtam. Tudtam most már, hogy a rókának miért tetszett kupénk ablakából a vidék oly nagyon. Vártam a világozságot A helyzetet ismertem a lány s a férfi között.

mentől nagyobb számban kérjük az állatorvosi állások szervezését. Ajánlja Máriássy indítványának elfogadását is Kokova érdekében.

Sziklay Géza rozsnyói polgármester Rozsnyó város érdekében kéri, hogy ezen város részére külön és a rozsnyói járás részére ismét külön állatorvosi állás szerveztessék, mindkettő Rozsnyó székhellyel.

Bornemisza László alispán újabb hozzászólása után a közgyűlés az állandó választmány javaslatát oly módosítással fogadja el, hogy Rimaszombat városban külön városi és a rimaszombati járásban két állatorvosi állás szerveztessék, egyik Nyustya, másik Kokova székhellyel.

Olvastott azután Gullner Gyula belügyminiszteri államtitkár leirata, melyben arról értesíti a vármegyét, hogy a kóbor cigányok megrendszabályozása czéljából készült vármegyei szabályzatot jóvá nem hagyhatja, mert az a személyes szabadság korlátozását foglalja magában, miért is arra utasítja a vármegyét, hogy a toloncz- és telepítési törvények szigorú végrehajtásával iparkodjék a bajon segíteni. A IV. sz. csendőrkérelti parancsnokságot különben utasította az államtitkár arra, hogy a kóbor cigányok ellen való védekezésben a közigazgatási hatóságoknak segítségére legyenek.

A vármegyei közgyűlés nem vette megnyugtással a belügyminiszterium ezen leiratát, hanem az előbbi feliratok értelmében újabb most már 17-dik kérelmet intéz a miniszterhez s egyidejűleg felkéri Szentiványi Árpád országgyűlési képviselőt, hogy ezen türhettelen állapot orvoslása érdekében az országgyűlés előtt interpellációt intézzen a vármegye nevében az államkormány illetékes tagjaihoz.

Végül a vármegyei tisztai nyugdíj-alap szabályzatának egy pontját változtatta meg a közgyűlés, mely után a csekély számban jelenvolt tagok éljenzése közt a főispán az ülést bezárta.

A tanév kezdete

A főgymnáziumban az ünnepélyes tanévmegnyitás folyó hó 5-én élénk érdeklődés mellett ment végbe. Az ifjuság elénekelt a „Jövel szentlélek“ kezdetű egyházi éneket, mely után Glaufl Pál fősperes és gymnasiumi vallás-tanár tartott lélekemelő alkalmi imát, majd Bodor István igazgató a következő magas szárnyalású s költői részekben bővelkedő megnyitó beszédet mondotta:

Nagytisztelű s tek. Igazgató-választmány, nagyérdemű Közönség, Mélyen tisztelt Tanári kar, Nemes Ifjuság!

„Ha én most hadvezér volnék, s így körülve egy táboroktól, melynek tagjait a tapasztalatok sánczai oltalmazzák, a tudás vértje védi, a hivatás szelleme hatja át, és lelkesíti az ügyszeretet melege, és odaállanak egy ifju hadsereg elé, mely most készül esküt tenni azon zászlóra, melyen a munka- és hazaszeretet, az erény, becsület és öntudatos törekvés vannak vezérszavak gyanánt felírva, s azt mondanám: fiuk! egy ismeretlen birodalom felé indulunk, hogy azt, vagyis abból egy bizonyos részt, mely jövőnk biztosítására szükséges, meghódítsunk. — Erős az ellenség, sok akadályt kell legyőznünk, de ha a vezéreket tapintatos vezetés jellemzi egyrésztől, a közkatónákat a czél ismerete mellett a kötelességérzet hatja át más részről, mindkettőt pedig az őszinte bizalom forrasztja egybe: akkor a győzelem el nem marad, s miénk lesz e birodalom, hogy annak kincseit magunkévá téve, ezek segélyével jövőnket biztosíthassuk!

E birodalom — ifju barátim! — a tudomány birodalma. Az ellenség, melyet le kell győznünk, a tudatlanság, az akadályok, melyek élénk tornyosulnak, az élet téves fel-fogása, a kényelemszeretet és a valódi önbecszerzetnek hiánya.

Ha pap volnék, kezembem a szeretet könyvével: a bibliával, társaimtól körülve, oda kellene állanom azoknak csoportja elé, kik az élet viszontagságainak sulya alatt megtörve, a kétségbeesés örvényének szélén tánto-

Megviradt, Zsófi a pamlagon ült hozzánk közelebb, összefont karokkal és arca halavány volt, szemében egy bánatos revedezés, mintha a sirással küzködnék. A róka erősen nézte a vidéket állva.

Az alagut is szép tájakat mutat ugy-e? A rőt, nem mozdult a kérdésre. Szememet a lányon nyugtatva megértett, mert azt felelte:

— Ellöktem.

Helyeslőleg bólintottam és kivittem a folyosóra, időt, s helyet szolgáltatva a rókának elsompolyogni. Rutul használta fel járatlanságunkat. Egyedül ő tudta négyünk közül, hogy még egy alagut következik.

— Ellöktem! Szemérmesen sugta felém még egyszer. Bárcsak egy hangot adott volna a szegény gyerek: átszolgáltatom a ripőköt a kalauznak. Vétett a bizalom, a tisztesség ellen.

Hárman maradtunk aztán és az esetet feledni nem tudtuk. A lánykát ugy néztük, mintha ronda hernyó lepte volna meg.

Szokott és helyes dolog egy hernyót eltáposni. Kezét az ember nem szennyezi be vele. Kapsz elégtelt kis leány, mert még az a hernyó is kezéd közé kerülhet. Módodban lesz megboszolni a ronda érintést, ha majd egy sulyos betegség izzadságait letörölöd lázas homlokáról.

Szaladó masinánk nem engedte meg, hogy lássuk a futó tüzet, melyet kiönt magából az olvasztó-kemence. Bámulsomra, meglepetve nézett le ránk két munkás asszony a vaskó szállító toronyból és kötevényét lengette le ránk üdvözlés gyanánt. Szeretném látni e nagy kohót, hol izzó viz gyanánt folyik az érc. Barátságos vidékre értünk; a gyarmat lakó helyét rend, tisztaság, nyugalom környezi. Éltűnt ez is, mint egy álomkép és helyét uj és uj képek követik.

Leszállni készült Zsófi. Motyókáját az urnó adta le, ernyőjét, táskáját én. Szívélyesen fogott kezét az urnóval és meleg szavakkal köszönt neki. Aztán rám esett a sor. Kezét nyujtotta. Szeme simogatva tapadt rám. Megnyílt ajka, karja kitarult. Ösz fejem vállára hanyatlott és üdvözült mosolylyal sugta: Ha itt nem, majd ott, a jobb házában találkozunk!

Ha kellek, hívjon engemet! Megyek.

Bodon Józsefné.

rogna és rettegvé állanak meg a halál gondolata előtt s tévázó szemmel keresik a mentő ujjakat; ezeknek azt mondanám: üzzétek ki szívetekből az élvezetek özönét, szerezzétek vissza kebletek ártatlanságát, ragadjátok meg azon mentő-szalakat, melyeket az egyház, mint a jó erkölcs hirdetője, az Istenben vetett hit terjesztője nyújt felétek; akkor a kétségbeesést bizalom, a félelmet remény, a csüggedést erő és kitartás váltandják fel s nem fogjátok az életet szenvedések tengerének, a halált megsemmisülésnek tekinteni, hanem szívetek tisztasága, a becsület és jó erkölcs szeplőtlensége által menyországot fogtok teremteni itt a földön önmagatoknak, melynek tisztább és nemesebb folytatása a halál után következik!

Igen, mert a szív tisztasága, önzetlensége, a jó erkölcs és vallásosság azon tényezők, melyek képesek a nyomorúsággal teljes földi életet menyországgá varázsolni át, s ezek azon nászajándékok, melyekkel magunkat az égnek már itt a földön eljegyhezhetjük.

Ha én orvos volnék s körém gyülnének azok, kik egész életüket az emberi betegségek egyik-másik fájának tanulmányozására szentelve, e téren bámulatos sikereket értek el; s meg kellene jelennünk egy kórházban, hol az emberirő betegségek legádázabb fajai dulkak: figyelmeztetném társaimat arra, hogy mielőtt belépünk — a körök biztos ismerete mellett — tegyük testünket is a ragály iránt fogékonytatanná, s oly éppé és erőssé, hogy azt a betegség legirtózatább faja se legyen képes megtámadni.

Egy ily kórház az élet. Ide kellett nekünk, akarva nem akarva, belépni. S ha mi a tevékenység teréről elvonulunk, helyünket azok foglaladják el, kik most vezetésünk alatt sorakoztak. S hogy ezek is megállhassák helyüket, nem szabad a szükséges életismeret mellett halhatatlan lelkünk lakóhelyét, a testet sem elhanyagolnunk, hanem annak egészségére, épségére gondot kell fordítanunk. S miként növekednek ismereteink, úgy kell fejlődni testünknek is, mert csak így válik ez a belénk oltott isteni szikrának, halhatatlan lelkünknek, élő-templomává.

Azonban én sem hadvezér, sem gyakorló lelkész, sem orvos nem vagyok. De érzem, tapasztalom és tudom, hogy a valódi tanár e háromnak összetételéből áll, mert kell, hogy tudja helyes irányban vezérelni a reá bízott ifjúságot, hasznos és boldog tagjává tenni az egyháznak, társadalomnak és az édes magyar hazának; oktatni, tanítani kell arra, hogy lelkének kiképzése, a tudományos ismeretek kellő elsajátítása mellett nem szabad megfélemlkezni annak testi fejlődéséről sem, hanem arra kell törekednie, hogy azon nemes célt, mely végett egyesültek, minél inkább megközelíthessék, s azokat, kiket a szülők bizalomteljesen gondjaira bíztak, testben épen, szívben nemesen, lélekben fenköltten és ismeretekben gazdagon adhassák annak idején megbízóiknak vissza.

De erre nem elég a tanárok szakavatott képessége és lelkiismeretes eljárása, hanem szükséges az is, hogy a tanuló-ifjúság szokja meg a tanárt szülői mellett a legnagyobb jóakarójának tekinteni, tanácsait követni, parancsainak engedelmeskedni. — Mert hiszen engedetlen és rakonezátlan hadsereggel győzelmet aratni a legzenialisabb hadvezér sem képes; boldogságot, nyugalmat és megelégedést varázsolni a földre semmi erő nem tud, ha önzők, tettetők vagyunk, ha a bűnök hálózatából kiszabadulni magunk sem akarunk; s kárba veszi a legjelesebb orvosnak is minden tudománya és fáradsága, ha a beteg utasításait lelkiismeretes pontossággal nem követi s a rendelt orvosságot be nem veszi, sőt azt könnyelműségből, vagy épen bizalomhiány folytán mással cseréli fel.

S hogy a mi működésünk eredménye ne ez legyen, hozzátok fordulok nemes ifjak, szeretett tanítványaink! — Azon reményben jöttetek ide, hogy ti magatokat az egyháznak, társadalomnak és az édes magyar hazának hasznos és számottevő tagjaivá fogjátok kiképezni. — Szülőitek azért bíztak benneteket reánk, hogy idővel elfoglaljátok s méltóképen töltsétek be azon helyet, melyet most ők foglalnak el és töltenek be. — Mi is azon hitben ölelünk e percben keblünkre, hogy vezetésünk alatt ezt a reményt megvalósíthatjátok, a kitűzött célt elértek. Hogy e reményt, bizalmat és hitet ne kövesse csalódás, övezzétek fel magatokat a munkaszeretet páncéljával; vegyétek körül a szorgalom sánczával; biztosítsátok testi épségetek gondos megőrzésével s vonjátok be azt a tiszta szív és jó erkölcs varázsával. Minket pedig, kik szülőiteket helyettesítendjük, tekintsetek ezek mellett legnagyobb jóakaróitoknak, kiket hozzátok nemcsak a kötelesség rideg kapcsai, hanem a legszentebb hivatásérzet és őszinte szeretet csatolnak. S hogy ezt ne csak meg, de ki is érdemeljétek: kifogástalan magviseletre, szorgalomra s fini engedmességre és bizalomra van szükség, melyhez midőn nektek a magyarok istenének segélyét ez ünnepélyes alkalommal kikérem, az 1900—1901-ik tanévet megnyitom."

A beszéd után a törvények felolvasása és magyarázata következett s a lélekemelő ünnepély Luther énekének elzengésével véget ért.

Értesítés. A rimaszombati iparos-tanoneziskolában az 1900—901-ik tanévi beiratások folyó évi szeptember hó 14-én délután 2 óráig, szeptember hó 16-án délelőtt 8 óráig az állami fiú-iskola helyiségében eszközöltetnek. Beiratáskor minden tanuló 4 korona tandíjat tartozik lefizetni az igazgatónál. A kik a beiratásra kitűzött határidő alatt be nem iratkoznak, pénzbírsággal lesznek büntetve az iskola pénztár javára. A rendes tanítás folyó évi szeptember hó 18-án veendő kezdetét. — Rimaszombat, 1900. szeptember hó 9-én.

Törköly József, iparos tanoneziskolai igazgató.

Hirek és vegyesek.

A második évforduló. F. hó 10-én két éve múlt, hogy egy borus őszi napon a megrendítő, borzalmas esemény, Erzsébet magyar királyné tragikus halála mély gyászba borította a magyar nemzetet. Fajdalmas zokogással elsirattuk, s meggyászoltuk a legjobb királynét, kinek áldott emlékezete él s azt minden magyar kegyelettel megőrzi szívében. — A nap emlékére, a szomorú évforduló városunk középületeire kitűzték a gyászlobogót, s a róm. kath. templomban Székmann Endre prépost-plebános lényes segédlettel gyászistentiszteletet tartott, melyen a tisztviselők a hivatalvezetőkkel együtt testületileg részt vettek, s a méntelep tisztikara és legénysége is kivonult.

Hámos László vármegyei főispánunk személyes utánjárása folytán am. kir. belügyminiszter *Henczkó* község tűzkárosultjai részére gyors segélyképpen 1000 koronát adományozott, melyet a főispán ur folyó hó 14-én fog a helyszínen személyesen kiosztani. A ki a szűkölködők gondját felveszi és a sors csapásaitól sújtottakon segíteni akar és tud: az méltán megérdemli a társadalom elismerését, hálaát és tisztelét!

Kinevezés. A helybeli kir. pénzügyigazgatóság-hoz a helyettes igazgatóvá kinevezett Szombath György pénzügyi titkár helyébe Marton Ferenc zombori pénzügyigazgatói titkár nevezetett ki.

Városi képviselőtestületi közgyűlés lesz jövő héten, mikor is Szabó György polgármester lemondását a tanács a közgyűlés elé terjeszti.

Szép életkor. E hó 8-án töltötte be Baksay István kir. tanácsos, nyug. főgymnasiumi tanár, városunk társadalmi és közéletének eme kiváló tisztelbenn álló alakja nyolcvanadik életévét. A polgári érényekben s költésességek hű teljesítésében gazdag és magas életkorből 56 esztendő esik városunkra; s széles rokonságán kívül városunk s messze vidékünkön a társadalomnak nincs rétege, mely élénk örömmel ne fogadná a tisztas aggastyán e nevezetes születési évfordulójának hírét, ha hozzá tesszük azt, hogy e szép napot testi és lelki frissességben ünnepelte meg. A kifejezett szerencsekívánatokhoz örömmel fűzzük hozzá a mienket.

A helybeli állami elemi iskola gondnoksága f. hó 15-én tartja az új tanévben első ülését.

Kinevezés. Dollák Rezső murány-hutai plebános, ki városunkban mint róm. kath. segéd-lelkész népszerű és közkedveltségű volt és távozását őszintén sajnáltuk, szépen halad előre. Murány-Hután nem sokáig élvezhette hívei szeretetét és tisztelét, mert — mint halljuk — Pohorellára helyeztetett át lelkészszé. Bizonyára itt is épp oly tevékenységet fog kifejteni a kulturális haladás terén, mint előbbi egyházában.

Orgona-szentelés. Szép ünnepély folyt le f. hó 9-én a rimaszécsi református templomban. Ekkor szentelték fel ugyanis az odaváló ref. anyaegyház s a hozzátartozó öt leányegyház ref. híveinek áldozatkészségéből épített új orgonát. Az ünnepély egyházi része a régi huszita-templomban folyt le, mely ez alkalommal zsfolásig megtelt áhítatos hívőkkel, kiknek soraiban ott láttuk: Fay István orsz. képviselőt, Baksay István kir. tanácsost, dr. Veres Samu egyházmegyei jegyzőt, Fries Ferenc kir. járásbíró, Nagy József ügyvédet, Marikowsky Gézá, Baksay Józsefet, Czinke Istvánt, Ságly Sándort, Simon Istvánt, Baksay Dánielt, Eperjessy Józsefet stb. — A felavató szép imádságot Csabay Pál balogi lelkész mondta, áldást kérve a szép templomi hangszerre, melynek gyönyörű akkordjaiban Hodossy Béla sárospataki zenetanár művészi játéka alatt gyönyörködött a közönség. Majd Pósa Lajos radnóti ref. lelkész lepett a szöszekre s magas színvonalon álló szép beszédet intézett a hívekhez, melyben kifejtette, hogy minő mértékben lehet az orgona a puritán egyszerűségű protestáns isteni tisztelnek művészi kiegészítője. — Végül Vay László rimaszécsi lelkész olvasta fel az orgona-építés történetét, kiemelve azokat az érdemeket, melyeket három áldott lelkű nő: Fries Ferenczné, Nagy Józsefné és Vay Lászlóné szereztek az által, hogy a költségek összegyűjtését magukra vállalták. Az adakozók felolvasott névsora meghaladja az ötszázat s ezek között a felekezeti türelmesség ritka szép példáját számok róm. katolikus és izraelita polgártársunk nevét is hallottuk. — A templomban lefolyt szép ünnepélyt a tanítói lakásban rendezett közebed követte, melynek során szép felköszöntöket mondtak: Vay László a megjelent vendégekre, Baksay István a rimaszécsi egyház nagyérdemű lelkipasztorára, Csabay Pál Fay István orsz. képviselőre, ki viszont egykori kedves tanárára Baksay Istvánra üritette poharát. — Dr. Veres Samu az orgona-alapját megteremtő nőkre. — Czinke István az ünnepély szónokaira, dr. Baksay Dezső a pompás ebéd készítőire stb. — Az orgona-szentelés napját táncz fejezte be, mely a városi vendéglő helyiségeiben a késő éjjeli órákig tartott.

A pót- és javító érettségi vizsga folyó év szeptember 1—8. napjain volt az egyesült prot. főgimnáziumban nt. *Liszky* János alesperes elnöksége alatt. E vizsgán a tanügyi kormányt ismét dr. *Szűcs* János kolozsvári egyetemi tanár képviselte. Jelentkezett teljes vizsgálatra Sárospatakról 7, Miskolcra 5, Eperjessről 1 tanuló, míg egy hivatalnok; miniszteri engedély alapján állt vizsgálatra. Javítóra jelentkezett Sárospatakról 3, Miskolcra 5, Rimaszombatról 6; összesen 28. — Sikeresen tette le az írás- és szóbeli érettségi vizsgát 14-ből 8, egy évre visszavetett 3, három óra 3. A javító vizsgát tevők közül sikerrel állta meg helyét 12, míg kettő decemberbe ismételheti a vizsgát. Érettek lettek: Földes Dezső, Gärtner Izidor, Horváth Pál, Kiss Ferenc, Kohn Manó, Steinauer Ernő, Szegheő László, Vozsenilek Károly, Ajtay Kálmán, Halmy József, Hubay József, Szilágyi Dániel, Hudák Elek, Jozeffy Jenő, Rosenberg Gyula, Tariska Sándor, Kálmán Lajos, Pollák Dezső, Horváth Béla és Szoboszlai Szabó Sándor.

Meghívó. A gömörvármegyei orvos-gyógyszerész egyesület és orvos-szövetség a folyó 1900. és szept. hó 20-án, délután 5 órakor Dobsinán, a városház nagytermében tartja meg őszi (vándor) közgyűlését, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. — Tárgya a közgyűlésnek: 1. Előterjesztések. — 2. Folyó ügyek. — 3. A kerületi betegsegélyző-pénztárak szabályai módosításának megvitatása és a központi igazgató-tanács-hoz beérteszendő javaslat megszerkesztése. (Előadó: Dr. Urszinyi.) — 4. Indítványok. — 5. Orvos-gyógyszerész egyesületi ügyek. — 6. Tudományos értékű közlemények, felolvasások, beteg és gyógyszer bemutatások. — A közgyűlést este 9 órakor társas-vasora követi, mely 2 koronás részvételi díjjal jár személyenként. Másnap, 21-én társas kirándulás a dobsinai jégbarlanghoz. Kérnek az ezen közgyűlésre megjelenő tisztelt tagtársak, miszerint az elszállásolás, a vasóra és a kiránduláson való részvételüket a helyi bizottság rendezőjénél: Dr. Schvirian János orvos úrnál levélileg bejelenteni sziveskedjenek.)*

*) A gyűlésen városunkból Dr. Meskó Miklós megyei főorvos, Dr. Kármán Aladár kórházi orvos, Dr. Lichtschein Adolf, Dr. Zehery István törvényszéki orvos, Geduly Géza és Kishonthy József gyógyszerészek vesznek részt, — mint halljuk a vidékről is számosan készülnek.

A debreczeni méntelep-osztály id. parancsnoka Percezel D. kapitány f. hó 10-én Eperjessről városunkba érkezett s 11-én megvizsgálta a helybeli méntelep-állomás ügyvezetését.

Főgimnáziumunk népessége. A főgimnáziumba eddig 375 tanuló iratkozott be. Legnépesebb az első osztály 63 tanulóval, míg a VIII-ik osztálynak 35 tagja van. Vallásra nézve ev. református 137, ágost. hitv. evangélikus 83, róm. kath. 85, görög keleti 1, izraelita 69.

Az elemi fiú- és leányiskolába való beiratások még mindig tolynak. F. hó 11-én délután az állami elemi iskolában 502 növendék iratkozott be, és pedig: 255 fiú, 247 leány.

Vizsgálat. A helybeli m. kir. posta- és távirada hivatal megvizsgálására f. hó 7-én ideérkezett Müller Antal kassai posta- és táviradigazgatósági számtanácsos, s hivatalos teendői végzése után — mindent rendben találván — 10-én tovább utazott.

Tűzoltó ünnepély. A putnoki önkéntes tűzoltóegyesület f. hó 9-én ünnepelte 5 éves fennállását. Az ünnepély sorrendje szerint délután 2 órakor sorakoztak a működő tagok, s teljes számban vonultak fel *Friedl* György főparancsnok vezénylete alatt a városház nagytermébe. — A közgyűlésen gróf *Serényi* Béla elnök helyett *Hösch* Ede bányaigazgató alelnök elnökölt. A közgyűlés főtárgyát képezte a szolgálati érdemek kiosztása. Lélekemelő pillanat volt, midőn Hösch Ede elnök elsőnek *Fekete* Nándor örökös főparancsnoknak, az egyesület megteremtőjének könnyes szavak kíséretében tűzte mellére a szolgálati érdem, és így díszítette fel sorra az egyesület arra már szolgálati éveik után érdemes tagjait. Az ünnepélyen küldöttségileg képviseltették magukat a rimaszombati, az ózdi és a diósgyőri önk. tűzoltóegyesületek. Ezen kitüntető megjelenést az önkéntes tűzoltóegyesület főparancsnoka meleg szavakban köszönte meg és jegyzőkönyvből kérte iktatni, mire a küldöttség vezetői szintén őszinte buzdító meleg szavakban válaszoltak. A gyűlés végeztével a közönség a putnoki fürdőbe vonult ki, hol vig zeneszó és pohárcsengés közepett a hajnali órákig mulatott a közönség — és a legkedvesebb emlékekkel távozott.

Esküdtzéki főtárgyalás. Lapunk legutóbbi számában, ennek lezárta miatt, nem emlékeztettünk meg az esküdtzéki főtárgyalások legutolsójáról, melyen *Staszik* József bűnügye tárgyalatott. *Staszik* József, ki Oldalfalán özv. Fay Barnabásnéval, mint helyettes kertész volt alkalmazva. 1899. november 23-án részeg állapotban egy kukorica-morzsolóval Huszti József kertészbojtárt szíve fölött mellbe szurta. A tárgyalás alatt több tanút hallgatott ki az esküdtbíró, kiknek vallomása alapján az esküdték vádlottat bűnösnek mondták ki súlyos testi-sértés szándékos elkövetésében. A kir. törvényszék *Staszik*ot egy évi és három havi börtönrre ítélte, mibe a vádlott bele is nyugodott.

A vármegyei új székház építése gyors tempóban halad. Az eddig végzett munkálatokat a tegnapi délutáni vármegyei közgyűlés után Hámos László főispán vezetése alatt több megyebizottsági tag tüzetesen megtekintette s a tapasztaltak után több czélszerű javítást hozott javaslatba. — Ézzel kapcsolatban mi a magunk részéről sem tartjuk feleslegesnek felemlíteni, hogy ha az épület egyik szárnya nem is sikerült külsőleg, — az építési nagybizottság, a mely idáig — mint a közgyűlésen is felemlítettét — nem sok érdeklődéssel viseltetett az építkezés iránt, legalább most, a végleges beosztásnál járjon el lelkiismeretesen, és érdeklődését a helyszínre való sürű kiszállással eszközölje. — Az igaz, hogy laikusok részéről, de már több oldalról hallottunk megjegyzéseket, hogy a tervezet szerinti beosztás nem a legszerencsésebb, mert hogy többet ne említsünk, a levéltár valóságos termekben van elhelyezve, a mely megfelelő kényelmes és biztosabb férő helyiséget találna a pinczében is, — s a mikor a megye főjegyzője, ki az alispánnak törvényszerinti helyettese, a jegyzői karral a második emeleten fog kuruttyolni 5 kisebb szobában, akkor a megyei pénztár, a mely hivatal már közel jövőben minden bizonynyal az adóhivatalba lesz bevezényelve, 8 vagy 9 nagyobb kilátásra is alkalmatlan helyiségben a földszinten célozotatik elhelyeztetni. — Vármegyei múzeumból pedig, a melyre elkerülhetlen szükség van, egyáltalán ninesen gondoskodva. — Továbbá az árvaszéki előadók az elnöktől és irodáktól elkülönítve az épület másik szárnyában tervezetnek elhelyeztetni. — Felkérjük tehát az építési bizottság szíves figyelmét ezen nehézmények, illetve a végleges beosztás kérdésének helyes megoldására.

Hirlapelárusítás a rimaszombati pályaudvarban. Vettük a következő levelet: „T. Szerkesztőség! A vármegyei közgyűlésről kedden délbe hazafelé utazva, a rimaszombati pályaudvarban „Budapesti Hirlap“-ot, „Pesti Hirlap“-ot és „Esti Ujság“-ot akartunk venni az ott ácsorgó hirlapelárusító gyerektől. A szolgálattelvő vasuti tisztviselő azonban ebben a *békés* szándékunkban megakadályozott bennünket, harsányan kiáltozván, hogy „Nem szabad, nem szabad! Rendőr, rendőr!“ Csakugyan a rendőr — dicséretére legyen mondva — mindjárt ott is termett, az újságos gyereket kihurrogatta a pályaudvarról és mi — újság nélkül maradtunk. A vonat indult és mi egész uton azon tételődünk: a sajtótörvényt függesztették-e fel Magyarországon vagy talán a kormány bukott meg és az új miniszterium eltiltotta az előbbi kormányt támogató hirlapok olvasását. Mert hiszen, mint említettük, mi, mint lojális alattvalók, csupán csak hű kormányparti újságokat akartunk venni, a minthogy mai nap nines is más párti az egész magyar sajtóban. Mi lehet tehát ennek a vasuti sajtótállomnak az igazi oka? Erre volnánk kíváncsiak — *Többen.*” Utána jártunk a dolognak s illetékes helyen azt a felvilágosítást nyertük, hogy a vasuti állomásokon való hirlapelárusítás kizárólagos joga a „Parragon“ című részvénytársaságot illeti s így magánvállalkozó ezt az üzletágot nem folytathatja. Másfelől azonban az is áll, hogy a tisztelt „Parragon“ a maga jószántából nem árulhat újságot a rimaszombati állomáson s így az utazó közönség semmiképen se juthat friss újsághoz. Ezen a bajon tehát valamiképp csakugyan kellene segíteni.

Zeneszeink ithon A most Oláh Gyula vezetésével álló jóhírű régi Palócz-banda Tatráfüredről, hol az idej fűrdő-idény alatt is közmelegedésre játszott s a fűrdőző közönségnek sok élvezetet és szórakozást

szerezett — hazaérkezett. — A kitéző czimbalmos Palóc János ez idén is adott czimbalom-órákat Frigyes főherceg nejének, ki nagy kedvvel és előszeretettel tanulja a magyar nótákat. — A zenekart mindjárt hazajövele után gyász érte, mennyiben Illés Pál a zenekar egyik derék tagja, Palóc János sógora csütörtökön éjjel szívhűdésben hirtelen meghalt. Pénteken délután nagy részvét mellett temették el.

Fontos háziasszonyoknak! A lakás csak akkor lehet tiszta és pormentes, ha a padló fénymázzal van bevonva. Puha padlóknál ez akkor érhető el legjobban, ha azt az Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománczal kenik be. Ezen kitéző és elismert legjobb fénymáz gyorsan szárad, tartós és gyönyörű fényvel bír, nem terjeszt kellemetlen szagot, olcsóbb minden más fénymáznál, mert kiadób és tartósabb. Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk és kérjünk mindenki kizárólag Eisenstädter-féle „Linoleum padló-zománcz”-ot törv. bejegyzett „vaslovag” védjeggyel.

A postabélyegek helytelen alkalmazása. Az osztrák postaigazgatás már ismételt felszólalt a Magyarországból Ausztriába elégtelenül bérmentesítve feladott levelezőlapok nagy száma miatt. Ujabb eszközölt feljegyzések szerint egyedül a bécsi központi levélkézbesítő hivatalhoz hat hét leforgása alatt 35.260 elégtelenül bérmentesített levelezőlap érkezett Magyarországból. Ezen hibás bérmentesítés azon körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség a f. é. január hó 1-vel életbe lépett tarifális változásokat még most sem veszi figyelembe s Ausztriába szóló levelezőlapjait még most is 5 fillér helyett 4 fillérral bérmentesíti. A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismételt közöljük, hogy a külföldre szóló egyszerű levél díja 25 fillér, a levelezőlap díja 10 fillér; Ausztria, Bosznia, Hercegovina, Németország, Szerbia és Montenegróval való forgalomban pedig a levél díja 10 fillér, levelező-lap díja 5 fillér.

Uj lap Borsodban. Miskolcra dr. Serédi Jenő orvos, ki régebben lapunkban is irt szép tehetségre való tárcza és közérdekű cikkeket, „Borsod-Miskolci Hírlap” czimrel új lapot indított. Az első szám ügyesen és változatosan van összeállítva s bizonyára lesz szép-számu olvasó közönsége az új lapnak.

Közigazgatási tanfolyam. A Kassán felállított közigazgatási jegyzői tanfolyamra — hová a megyénkbeliek is jelentkezhetnek — már tolnak a felvételek. A tanfolyamnak a tanhelyiség szűk volta miatt csak legfeljebb 45 hallgatója lehet. Dr. Rakovszky Endre alispán, a tanfolyam igazgatója a beiratások után jelentést tesz a miniszternek, ki az esetleg kimaradtakat más kerületben létesített tanfolyamba fogja beosztani. Gömörmegyéből a Kassán beirt 42 hallgató közt következők vannak: Bata Andor Zádorfala, Gál József Dobosina, Tergalesz Rezső Rónapatak.

Pályázat. Rimaszombat r. t. város közönsége által a helybeli magy. kir. földmives iskolánál tett három, egyenként 300 koronás alapítványi hely a folyó tanévtől üresedésbe jön. Felhívhatnak mindazok, kik ezen alapítványi helyet elnyerni kívánják, hogy ez iránti: betöltött 17 éves életkor, erős, egészséges testalkat, illetőségi és erkölcsi, valamint annak igazolását tanúsító bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket, hogy a pályázó jól ir, olvas és a négy alampüvellettel számolni tud, a város tanácsához folyó év szeptember hó 23-ikáig bezárólag adják be.

Szőlőszeti és borászati kerületek. A földmívelési hivatalos értesítő legutóbbi számában közli a szőlőszeti és borászati kerületek beosztását. — A XIV. kerület székhelye Miskolc és területét képezi Borsod és Gömör-Kishontvármegye. A szakszolgálat teljesítésével meg van bízva Klaisz Gyula szőlőszeti és borászati felügyelő.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Eladó ház.

Rimaszombatban, a János-utca 34. sz. a. Simonka-féle ház szabad kézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonos: **Abonyi Erzsike** kisasszonynyal özv. Bodon Gyuláné asszonynál helyben.

Üzleti berendezés:

Wertheim-pénzszekrény, lámpák, és tükrök azonnal eladandók a **Glüksenthal-féle** üzletben Rimaszombat.

Hirdetmény.

298. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1899. évi 10102. és sp. 1166. számú végzése következtében a magyar **francia biztosító-társaság** javára **Hangonyi István** ellen 102 kor. 20 fill., 217 kor. 76 fill. s jár. erejéig 1900. évi márczius hó 6-án foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 830 koronára becsült 50 drb anyajuh, 20 drb bárány, szeeska-vágó, ígás szekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rszécsi kir. jbiróság 1900. V. 428. sz. végzése folytán 102 kor. 20 fill., 217 kor. 76 fill. tökéketelés, ennek 1899. évi nov. hó 9-ik napjától járó 6%-os kamatai és eddig összesen 130 korona — fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszécsben a vásártéren leendő eszközésére **1900-ik évi szeptember hó 14-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adadni.

Kelt Rimaszécs, 1900. évi augusztus hó 20-án.

Kovács Géza, kir. jbir. végrehajtó.

Kiadó üzlethelyiség lakással.

Rimaszombatban, **Erzsébet-tér és Kossuth-utca sarkán** levő üzlethelyiség és lakás, megfelelő mellékhelyiségekkel **folyó év november 1-től bérbeadó.** Értekezhetni **Sütő István** ügyvéddel.

1—*

Hirdetmény.

3133. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **hazai szövetkezetek központi hitelintézete** budapesti cég végrehajthatóan **Visnyay Borbála** férj. Válykó Jánosné, **Visnyay Manó** várgedei lakosok, mint nöh. Visnyay Pál örökösei és **Dr. Kéty István** ügyvéd budapesti lakos, mint Visnyay Pál ösmeretlen örökösei részére kinevezett ügygondnok végrehajtást szenvedők elleni 3200 korona tőke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Várgede községben fekvő a várgedei 34. sztjkvben A. 1. sorszám alatt foglalt még néhai Visnyay Pál nevén álló 105., 106. és 108. hrszámú és 46. összeirási számú ház és beltelekre 1622 koronában.

A várgedei 130. sztjkvben A. 1. sorszám alatt foglalt még néhai Visnyay Pál nevén álló 139., 140. és 141. hrszámú és 35. összeirási számú ház és beltelekre 52 koronában.

A várgedei 51. sztjkvben foglalt Visnyay Pál és neje szül. Liptai Rozália nevén álló A. 1. sorszámú 102., 103. és 104. hrszámú 140. összeirási számú ház és beltelekre egészen 1610 koronában.

És a várgedei 51. sztjkvben foglalt Visnyay Pál és neje szül. Liptai Rozália nevén álló 2 sorszám alatti 142., 143. és 144. hrszámú 34. összeirási számú ház és belsőségre egészen a 672 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1900. évi október hó 16-ik napjának** d. e. 10 óráját Várgede községben a község házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülirt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 162 kor. 20 fill., 5 kor. 20 fill., 161 kor. és 67 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1900. évi július hó 4-én.

Cseh, kir. tszéki albiró.

Bérbeadási hirdetmény.

Fazekas Zsaluzsányban mintegy 200 magyar hold szántóföld, rét, erdő-legelő — gazdasági épületekkel együtt — több évre azonnal bérbeadó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos **Baksa György** Fazekas-Zsaluzsányban vagy pedig **Sütő István** ügyvéd Rimaszombatban.

3—3

Hirdetmény.

701. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1899. évi 2439. számú végzése következtében **Dr. Cziner Miksa** ügyvéd által képviselt **Freisinger Armin** javára **Kalotyák Pál** ellen 1200 korona s járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt 1730 koronára becsült szarvasmarhák, juhok, sertések és szénából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbíróságnak V. 263/2 1900. sz. végzése folytán 1200 kor. tökéketelés, ennek 1898. évi augusztus hó 1-től járó 6 %-os kamatai, és eddig összesen 204 korona 70 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban a vásártéren leendő eszközésére **1900-ik évi szeptember hó 19-ik napjának délelőtti 10 órájára** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adadni.

Rimaszombatban, 1900. évi szeptember hó 4-én.

Gasko János, kir. jbir. végrehajtó.

Hirdetmény.

3—3

4012. sz. — A m. kir. igazságügyminiszer 1899. évi december hó 21-én 72831/5. M. 899. I/A. sz. a. elrendelte, hogy a rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Priboj** község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. és 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdon jogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikkekben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a tjejegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék.

E czéllból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi szeptember hó 18-án** fog kezdődni. Énnélfogva felhívhatnak:

1. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt, előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitéző határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik ninesenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5—6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

3. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugy szintén az ily eljegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Rimaszombat, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. évi augusztus hó 21-én.

Szászi Kovács Géza, kir. tszéki albiró.

A nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ^{94.366.}1899. szám alatt kelt magas rendelete folytán értesítjük Gömörvármegye összes tanügyi hatóságait, miszerint a

„HYGIEA” pormentesítő vállalat,

illetve a

valódi amerikai **DUSTLESS** főraktára Gömörmegye részére:

NEUMANN ÁRMIN

fűszerkereskedőnél **RIMASZOMBATBAN, Erzsébet-tér és Kossuth-utca sarkán.**

5—5

Tüzifa és kőszén.

A beálló idény alkalmával tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy hogy nálam mindenféle, legjobb minőségű **tüzifa**, u. m. **bükk-, cser- és tölgyfa jutányos árban** kapható lesz. Megjegyzem, hogy **gőzfűrészt** is berendezve, a tüzfát összevágva, házhoz is szállíthatom, és rendelmenyek már is előjegyezhetők — Ugyanitt értesitem még a nagyérdemű közönséget, hogy **salgótarjáni, putnoki és vadnai kőszén** raktáron tartok, azt **jutányos árban** ugy kicsinyben, valamint teljes kocsiakománnyal **házhöz szállítva** elárusítom — Tüzelőanyagok eladására legnagyobb gondot fordítva, kérem a nagyérdemű közönséget nagybecsű bizalmával megtisztelni, a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálást biztosítom.

Mint az „**Assicurazioni Generali**” gömörmegyei főügynöke, a legolcsóbb díjak mellett mindennemű ágazatu biztosítást, u. m. **tűz-, élet- és balesetbiztosítást** eszközölök; az eddig irántam tanusított jóakaratu támogatást megköszönve, vagyok teljes tiztzelettel

KOHN ALBERT, fakeskedő

és a triestli ált. biztosító-társaság

(Assicurazioni Generali) gömörm. főügynöke Rimaszombatban.

6—*